

ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ШЛЯХИ ДОСЯГНЕННЯ

ПОБЕРЕЖЕЦЬ Ганна,
кан. іст. наук, ст. викладач
кафедри українознавства
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

БАГЛЮК Уляна,
студентка групи А2/2
факультету агротехнологій
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація. У статті наведено основні умови формування енергонебезпечності України та основні перспективи розвитку держави у цьому напрямку. Наведено шляхи досягнення цієї мети за допомогою використання відновлювальних природних ресурсів. Проаналізовано переваги та недоліки, а також особливості впровадження такої енергетичної політики на території України. Зроблено висновок щодо необхідності здобуття країною незалежності від імпорту енергоресурсів.

Ключові слова: енергонебезпечність, відновлювальні джерела енергії, альтернативні енергетичні ресурси, виробництво енергії.

В умовах сучасної економічно-соціальної кризи, як ніколи гостро постає проблема використання енергетичних ресурсів, їх обмеженість, недостатня ефективність, пошук альтернативних джерел енергії. Ця проблема стосується всього сьогоденного цивілізованого світу, вона не обходить майже жодної держави, але в Україні це питання є особливо актуальним та важливим.

Насправді, можливості України щодо енергетичної незалежності від імпорту підіймались ще з часів проголошення її незалежності у 1991 році. Тоді більшість експертів схилилася до думки, що наша держава ніколи не зможе відмовитись від імпорту нафти, газу, вугілля, електроенергії тощо. Зменшення імпорту природного газу та кам'яного вугілля тоді розглядалось як єдина реальна перспектива в цій сфері. Тих же думок були економісти та вчені щодо ядерно-енергетичного самозабезпечення в Україні. З 2014 до 2019 року, а тепер і в 2022 році ми бачимо лише загострення цієї ситуації: російська агресія та окупація багатьох східних територій не дає можливості повноцінно видобувати корисні копалини чи руди, родовища яких в основному зосереджені саме на території окупованих регіонів [1].

Однак чи все так однозначно як здається з першого погляду? Справа в тому, що досвід провідних держав Європи вказує на те, що потрібно розвиватися та направляти свою політику не в бік традиційної енергетики та збільшення рівня видобутку природних копалин, а на пошук та впровадження альтернативних джерел енергії.

Чому саме альтернативні джерела? По-перше, енергія, яку ми отримуємо саме таким чином є невичерпною. Природний газ, вугілля, нафта і навіть ядерні ресурси є вичерпними і, за підрахунками вчених, з проблемою їх браку людство має зіштовхнутися вже за майбутні 15-30 років. Тобто поступовий перехід на використання альтернативної енергії є не просто зручним та бажаним – він є необхідним та неминучим. І починати треба якомога раніше. Другою причиною тут є екологічність цих носіїв. Вони не створюють велику кількість сміття та відходів, які складно, а іноді навіть неможливо утилізувати. Також в процесі отримання від них енергії не виділяються шкідливі речовини, які мають впливово негативне значення на розвиток та нормальне існування живого світу, зокрема людини. До переваг ще можна віднести довгий строк експлуатації цього виду енергетики, бо він не потребує значних вкладень та «підтримки» з боку користувачів [2].

Звісно, недоліки таких ресурсів теж існують, наприклад, залежність від погодних умов. Це є впливовим параметром при виборі, по-перше, виду альтернативної енергії, а, по-друге, місця розташування сонячних панелей, вітряків, гідроелектростанцій тощо. Проте тут варто зазначити, що Україна є країною з доволі сприятливим кліматом за своїм географічним положенням: ми маємо в середньому 260 сонячних днів на рік, в нас є досить вітряні періоди року та регіони, є вихід до двох морів із загальною протяжністю берегової лінії 2782 км [3]. Тобто є можливість поєднати використання декількох найрозповсюдженіших типів отримання енергії без використання вичерпних корисних копалин. Це є ще однією підставою вважати Україну перспективною країною на шляху до енергонезалежності.

Українці мають розуміти, що процес становлення незалежності країни від імпорту енергії, тобто процес налагодження власного енерговиробництва включає в себе декілька аспектів. Перши аспект – наявність ресурсів та природних умов для розгорнення такої діяльності. Таких можливостей в нас достатньо, як вже зазначалося вище. Другим аспектом тут є технічний стан енергетичної інфраструктури. Тобто для отримання якісної продукції держава має забезпечувати виробників сучасною технікою та обладнанням. А до досягнення цієї мети ми маємо звернути увагу на третій аспект – прозорість регуляторної політики. Тобто першометою виробників та регуляторних органів має бути не отримання прибутку, а ефективний видобуток та використання енергії. Основна увага має бути зосередження на первинній генерації, а не на подальшій реалізації продукту [4]. До того ж, контролюватися має і процес споживання енергії, тобто економне та ємнісне її використання. Варто взяти до уваги й те, що дієвим способом зменшення енергозатрат є будівництво будівель із нульовим використанням енергоресурсів.

Отже, Україна – є потенційно енергонезалежною країною, яка має усі можливості та умови для розбудови власної системи отримання достатньої кількості енергії, щоб повністю відмовитися від використання імпортової енергетики. Особливо гостро це питання постане у післявоєнний час, коли буде необхідно відюдовувати одразу декілька галузей нашого життя. Потрібно пам'ятати також і про екологічну безпеку, яку наша держава може забезпечити саме за становлення власної незалежності від імпортованих традиційних енергетичних ресурсів.

Література:

1. Офіційна сторінка благодійного фонду «Сила віри». URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/05/13/stattja/polityka/analizuyemo-vykonannya-prezydentskoyi-prohramy-enerhonezalezhnist-ukrayiny> (дата звернення: 15.10.2022)
2. Коваль О.В., Полягушко Л.Г., Сліпченко В.Г. Екологічний моніторинг: альтернативні джерела енергії: навчальний посібник. Київ, 2019. 368 с.

3. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України (ДПСУ). URL: <https://dpsu.gov.ua/> (дата звернення 21.10.2022)
4. Білявський М. Наскільки Україна енергозалежна? *Розумков-центр*: веб-сайт. URL: <https://razumkov.org.ua/komentari/naskilky-ukraina-energonezalezna> (дата звернення: 17.10.2022)

Анотація: The article provides the main conditions for the formation of Ukraine's energy independence and the main prospects for the state's development in this direction. Ways to achieve this goal using renewable natural resources are given. The advantages and disadvantages, as well as the peculiarities of the implementation of such an energy policy on the territory of Ukraine, are analyzed. A conclusion is made regarding the need for the country to gain independence from the import of energy resources.

Ключові слова: energy independence, renewable energy sources, alternative energy resources, energy production.

СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ У ДРУГІЙ ПОЛ. 50-Х – ТА НА ПОЧ. 60-Х РР. ХХ СТ.

ПОБЕРЕЖЕЦЬ Ганна,
кан. іст. наук, ст. викладач
кафедри українознавства
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація: У статті авторка прагнула розглянути особливості суспільного життя України у період другої пол. 50-х та поч. 60-ті рр. ХХ ст. Простежити основні умови та наслідки економічних змін для українського суспільства.

Ключові слова: лібералізація, десталінізація, політична реабілітація, економічний розвиток, «відлига».

Багато істориків сучасності, приділяли чільне місце розгляду питання суспільно-економічного розвитку України у 50-х-60-х рр. ХХ ст. Серед відомих вчених, які приділяли увагу розвитку соціальному та економічному життю 1950-х- 1960-х рр. були: Беззуб В. [1], Костик П. [2], Руденко М. [3], що змогли доцільно передати зміст аграрних реформ та розкрити їх вплив на розвиток народного господарства.

У працях В. Барана [4-5], значне місце приділяється висвітленню багатьох аспектів суспільно-політичного та економічного життя цього періоду. Крім того, автор звертає увагу на розвиток національної та культурної сфери.

Друга половина 50-х рр. ХХ ст., це період кризи у радянській системі, здійснення спроб у реформуванні економіки, покращення у соціальній сфері суспільства та зміни у світогляді людей, що були спричинені зміною керівництва, яка в свою чергу